

MORAVSKÁ GALERIE

Šedesát současných designérů bude nově zastoupeno ve sbírkách Moravské galerie

Příloha tiskové zpráva ze dne 22. září 2020

Otázky pro členy poroty:

Co si o způsobu výběru a otevřené výzvě myslíte? Je možné ji aplikovat na širší sféru umění a galerijní akviziční praxi?

Jana Zielinski:

„Myslím, že "covidová výzva" tedy oslovení designérů, aby se hlásili do výběru, který potom provedl tým odborníků byl skvělý nápad. Ke kvalitě takové výzvy je ale třeba, aby instituce, která jí vyhlašuje byla prestižní a aby se podpořila mediálně a rozšířila mezi designéry. V tomto směru jsem ráda, že Designblok mohl být nápomocen. Pro sféru umění si netroufám hodnotit, zda by to bylo aplikovatelné, ale na druhou stranu myslím si, že pokud by byly splněny ty dvě podmínky - prestiž instituce a dostatečná propagace mezi špičkovými umělci, tak by to fungovalo.“

Klára Peloušková:

“Iniciativu Moravské galerie rozšířit své sbírky a zároveň podpořit profesionální designérky a designéry prostřednictvím nákupu jejich prací považuji za důležitý krok nejen vzhledem k mimořádně obtížné aktuální situaci, ale také vzhledem k záměru galerie věnovat se otázkám současného designu v nově rekonstruovaném muzeu.“

Lucie Vlčková:

„K akvizici formou takto velkorysá a široce otevřené výzvy jsem byla zprvu velmi skeptická – sbírkotvorná činnost je vysoce odborná a odpovědná práce, pro níž je zásadní kontinuita koncepce a kontext sbírky. Při obvyklém způsobu tvorby sbírky kurátorem za souhlasu nákupní komise je devizou (ale samozřejmě i možným rizikem) určitá míra subjektivního náhledu, který sbírce v dlouhodobé perspektivě vtiskuje tvář. I proto (naštěstí) nemají obdobně zaměřené instituce stejné sbírky. Potěšilo mě, že se v rámci hodnocení čile diskutovalo, a právě specifika stávajících fondů Moravské galerie, strategie budování sbírky designu a plánované výstavní projekty byly zohledněným kritériem. Pozitivně vnímám motivační a podpůrný efekt směřovaný k autorům, který tato výzva přinesla, menší pochopení mám pro uplatňování stejných podmínek i pro výrobce. Moravské galerii tak hromadný nákup umožní dohnat deficit v zastoupení tvorby především poslední dekády, otázkou je, zda kvantita není na úkor kvality. Osobně mi vždy bude bližší více selektivní přístup a tradiční, kurátorsky vedené akviziční úsilí. Výzvu však vnímám jako skvělou příležitost mapovat širší obor důsledněji, než mohou činit zavedené soutěže a průběžně revidovat vymezení designu mezi jinými formami umělecké tvorby.“

Danica Kovářová

„Domnívám se, že to je dobrá forma, která demonstruje skutečnou otevřenost instituce a projevuje nejen proklamovanou, ale skutečnou pomoc jednotlivým tvůrcům, potažmo zájem o ně. Výběr formou svolání odborné poroty je zase důkazem snahy být při selekci co nejobjektivnější. Co ale vidím s otazníkem je to, že by to neměl být jediný zdroj nebo chcete-li kanál, jakým akvizice ať už designu nebo umění provádět. Protože open call je limitující v tom, že není nějakým široce vypovídajícím průřezem tvorby, doby nebo zrcadlem scény, je jen úzkým profilem těch autorů, kteří se přihlásili, a pokud jako kurátor chci dosáhnout vyrovnanosti a odborné relevance, pak bych měl výběr vyvážit nebo doplnit dalšími díly, která teprve dotvoří celkový obraz reflektující skutečný vývoj českého designu posledních 30 let. Tedy mít v ruce ještě podobný rozpočet pro vlastní galerijní výběr.“

Jiří Macek:

„Myslím, že otevřená výzva je vždy znakem otevřenosti toho, kdo ji pořádá, a to mi přijde zejména směrem k muzeu jako instituci skvělý krok. Vypovídá o zájmu o dění, o veřejnou diskusi o zájmu široké spolupráce, což je v současné době snad důležitější než kdy jindy. Vlastní hodnocení bylo pak jasným důkazem toho, jak je diskuse hodnotná a potřebná. Osobně mne moc bavila a určitě posunula můj pohled na některé autory či konkrétní práce.“

Karolína Vránková:

„Open call Moravské galerie se ukázal jako skvělý formát. Vybírali jsme z aktuálního pole současného českého designu. Výběr neprováděla žádná formální komise, ale lidé z různých oblastí, kteří ovšem tuzemskou scénu sledují a mají o ní přehled. Debatou se výběr dál tříbil a do galerijních sbírek se tudíž dostalo zřejmě opravdu to lepší a důležitější z tvorby současných tvůrců. A kromě toho, open call byl vyhlášen rychle, právě v době, kdy na české designéry, grafiky, ilustrátory, módní návrháře doléhají důsledky hospodářského poklesu. Nákup Moravské galerie jim přinese finanční injekci a ocenění – což je účinná kombinace proti pandemii.“

Hana Slívová:

„Systém otevřené výzvy má samozřejmě svá úskalí – nikdy se do ní nepřihlásí všichni opravdoví kvalitní autoři a výsledný vzorek tak nenabídne to nejlepší, co se na scéně v tu dobu nabízí. Na druhé straně prostor a šanci na uplatnění tak získávají i méně známí designéři. A i když třeba neuspějí, mohou tímto způsobem na svou tvorbu upozornit.“

Filip Suchomel:

„Současnou výzvu vnímám jako zajímavou a unikátní v tom smyslu, že jejím cílem bylo nejen obohatit sbírky MG v Brně, ale rovněž pomoci jednotlivým designerům i designerským studiím v obtížné době pandemie. To, že se do takové pomoci zapojí přímo státní galerie, to je určitě důležitý a pozitivní impuls. Na druhou stranu je nutné vnímat určité odlišnosti mezi jednorázovou částečně charitativní akcí a pravidelnou akviziční činností vycházející z jasně definované strategie akviziční činnosti instituce, při které je nutné neopomíjet různá další neméně důležitá hlediska pro výběr exponátů, jako například vazbu ke stávajícímu sbírkovému fondu instituce, nebo začlenění předmětů do dalších souvislostí v návaznosti na jejich místo i čas vzniku, jejich význam pro další formování produkce apod. Rovněž sestavení akviziční komise a její statut jako poradního orgánu ředitele je velmi důležité a nemělo by docházet k určitému střetu zájmů, což v případě open callu nelze úplně dodržet. Navíc je v tomto modelu značně potlačena role kurátora sbírky, tak jak jsme ji vnímali po celá desetiletí, tedy jako jakéhosi modeléra svaru celé sbírky při dodržení určité objektivnosti. Open call má tak velké limity v tom, že výslednou sbírkovou kolekci neformuje kurátorský tým, ale většinou sami

designoví tvůrci svým předvýběrem přihlášeným do soutěže. Nelze tady tedy oddělit subjektivní pohled tvůrce a práce teoretika je tím značně okleštěna a ve výsledku nemusí být vítězný výběr tím nejlepším řešením pro sbírky instituce. Další otázka je zastoupení zahraničních tvůrců minimálně z oblasti střední Evropy, což by pro modelování sbírky bylo velmi žádoucí, a zde se samozřejmě podobný call nedá použít.“

Lenka Lidaurová:

„Domnívám se, že model open call nelze na širší akviziční praxi aplikovat. Vždy musí být propojen s odbornými výzvami a řešenými.“

Veronika Ruppert:

„Z výzvy a také ze zaslaných prací mám velkou radost. Je to skvělý počín a setkal se s velkou odezvou ze strany designérů. Shromáždila se jedinečná sbírka kvalitního a originálního designu od českých autorů, která bude do budoucna určitě zásadním zdrojem informací pro badatele, tvůrce i veřejnost. Je skvělé, že Moravská galerie bude mít takto kvalitní a reprezentativní přehled českého designu od devadesátých let až do současnosti. Je to výtečná podpora lokální autorské scény a v dlouhodobém horizontu zásadní krok pro dokumentaci toho, co se u nás v porevoluční době v designu dělo. Doufám, že z nové sbírky vzejde řada skvělých výstav, které rozšíří veřejné povědomí o lokálním designu u nás.“

Jaké jsou vaše preference ve světě současného designu a kam podle Vás směřuje?

Jana Zielinski:

„Stále nejvíce sleduji sběratelský design a porcelán. Jsou to obojí oblasti mého osobního i profesního zájmu. Stále častěji ale designéři budou řešiteli řešení, tedy nebudou navrhovat předměty, ale vymýšlet řešení pro složité problémy, před kterými lidstvo stojí. Jsem ráda, že mohu být u této proměny oboru a napomáhat k rozšíření působnosti designérů. Designéři musí nyní brát v potaz ekologické, ekonomické i sociální aspekty ve své práci.“

Danica Kovářová:

„Vlastní preference mám mnohohrstevnaté. Zajímá mne sběratelský art design, produkce velkých nábytkářských i “dekorativek”, reedice starých návrhů, nezávislí designéři i experimenty hledající nové materiály a funkce, udržitelné programy, autoři zasahující do designu z jiných oborů a médií, apod. To vše jak v zahraničí i u nás. Doufám, že design směřuje k tomu, že bude zase víc anonymně sloužit společnosti, že v něm bude méně ega a více obecného prospěchu, nejenom toho komerčního.“

Jiří Macek:

„Na designu mne vždy zajímá příběh a osobní nutkání tvůrců stvořit jakoukoliv novou věc. Na světě je tolik jedinečných tvarů, že vznik jakékoliv nové věci musí být pro mne obhajitelný jedině skvělým příběhem, formálním zázrakem nebo posunem v řešení nějakého konkrétního zadání či situace. Ted', nevím, jestli jsem vůbec odpověď, tak možná z jiné strany. Zajímá mne současný design a jeho východiska směrem k budoucnosti, a to vždy ve spojení s vývojem a situací ve společnosti. A směřování? Myslím, že design stále více směřuje od trendů a narcistních sebe prezentací právě k zodpovědnosti a pokoře k našim životům a kráse, která je dána samotným životem na zemi. Jsem rád, že zejména ten český přitom neztrácí hravost, laskavost a humor.“

Filip Suchomel:

„V rámci soudobého designu se mi líbí již několik let jasně zřetelný trend návratu ke kvalitním materiálům, řemeslu a dokonalému řemeslnému zpracování, což po různých experimentech v minulém desetiletí s levnými náhražkami znamená určité ohlédnutí a bilancování, čeho se podařilo dosáhnout a kam dále pokračovat. Náš český design se ve světě určitě neztratí, konečně se prosazuje také striktně autorská tvorba stavějící na kvalitě zpracování inovativních nápadech i určité hravosti a jednoduchosti.“

Lenka Lindaurová

„Design reflektuje všechny aktuální trendy a vzhledem ke globální situaci zřejmě směřuje k ručnímu řemeslu.“

Bylo pro Vás mezi přihláškami nějaké milé překvapení či možný objev?

Jana Zielinski:

„Byla jsem nadšená z množství kvalitních projektů, které se přihlásily, a i z toho, že nakonec bylo možno nakoupit začínající i etablované autory.“

Danica Kovářová:

„Určitě ano, většinou se jednalo o studenty nebo začínající tvůrce, například Valentýna Filipková, Kristýna Lovasová, Šárka Ištvanová.“

Jiří Macek

„Hodně zajímavé pro mne bylo zejména zjištění, jakými věcmi samotní autoři sami sebe definují, které sami považují za vhodné sbírání či vystavování. Ne vždy se sice shodovali s mým názorem nebo názorem mých kolegů, ale přinutili mne přemýšlet i o věcech, které bych třeba snadno přehlédl v kontextu jiné jejich tvorby. Potěšením pro mne pak bylo, že se mezi předměty objevili i starší objekty od Jiřího Pelcla, třeba jeho knihovna Balvan. Myslel jsme si, že už někde v nenávratnu soukromých interiérech, a hle, jak stopa postmoderny skvěle najednou rezonuje v celé kráse nadupané technologické současnosti.“

Filip Suchomel:

„Přihlášky v podstatě kopírovaly současné trendy, lze tedy říci, že se do open callu přihlásila většina renomovaných a známých osobností, ale rovněž studenti a mladí, začínající designéři. Možná i zde se nabízí otázka, zda do budoucna, pokud by se měl podobný styl akvizic opakovat, nevytvořit více kategorií (například studenti/renomovaní designéři nebo autorský design/masovější produkce), neboť to by mohlo pomoci k lepšímu formování sbírky designu do budoucna.“

Lenka Lindaurová:

„Mně mě překvapily taláry Tomáše Rullera a Jany Prekové z počátku 90. let i fakt, že na mladší účastníky poroty působily bizarně. To je důkaz své doby a takové rarity by ve stálé sbírce designu v Brně neměly chybět.“

Jste spokojeni s finálním výběrem a co může, dle Vašeho názoru, pro Moravskou galerii v budoucnu znamenat?

Jana Zielinski:

„Moravská galerie položila základ ke skvělé sbírce současného designu. A to je hodně. Je úžasné, že kromě historických sbírek, které jsou vlastně z části již starožitnostmi s velkou hodnotou, se Moravská galerie pustila v tak velké míře do sbírání současných autorů a vlastně i starožitností budoucnosti.“

Klára Peloušková:

Finální výběr zahrnuje především “elitní” produktový design, který do sbírek MG bezesporu patří. Je to ovšem jen jedna z možných podob designu a bylo by skvělé, pokud by se galerie v budoucnu ve svých akvizicích zaměřila také na materiální kulturu každodennosti nebo na imateriální formy designu – ať už ve formě digitálních produktů, služeb nebo sociálních inovací –, které se velmi výrazně podílí na tvarování naší budoucnosti.”

Eva Slunečková:

„Ukázalo se, že open call byl skvěle načasovanou a formulovanou odpovědí na aktuální situaci a mezi designéry dobře rezonoval. Jsem přesvědčena, že se nám z něj podařilo vybrat pevný základ pro budoucí sbírku současného českého designu, která Moravskou galerii zařadí mezi nejprogresivnější sbírkové instituce u nás.“

Danica Kovářová:

„S výběrem jsem spokojená, i když mi v něm pořád chybí desítky výrazných počínů a designérů, kteří se jednoduše nepřihlásili. A také je podle mne škoda, že z konce 90. let a “nultých” let tohoto století se ve výzvě mnoho stěžejního neobjevilo, že většina návrhů se týká posledních deseti let.“

Jiří Macek:

„Určitě spokojený jsem. Diskuse byla hodně zajímavá a otevřená, takže nepochybuji, že zakoupená díla najdou využití při řadě výstav ať už tematických či postavených na jednotlivých osobnostech. Jsem rád za výrazné zastoupení mladých autorů, kterým může dodat sebevědomí a odhodlaní při realizaci dalších produktů, což je strašně dobře. Výrazných mladých talentů má český design docela dost, ale občas se bohužel rozpouští v nelehké realitě průmyslových a obchodních vztahů. Doufám tedy, že se i díky MG nerozpustí, ale posílí, a že Moravská galerie bude jedním z mála vlastníků jejich prvních výrazných kroků.“

Hana Slívová:

„Při výběru pro mě bylo důležité mít neustále na paměti to, že vybraní designéři, resp. jejich práce, jsou jakousi pamětí doby – budou tedy v muzeu odkazovat k tomu, co bylo pro desátá a dvacátá léta 21. století v designu signifikantní, co „se nosilo“, jak se o designu přemýšlelo. Mám pocit, že minimálně v případě prvních dvaceti třiceti nejvýše hodnocených designérů se nám opravdu povedlo dodržet „genia doby“ (a asi nejvýraznějším příkladem jsou pro mě v tomto směru například šperky Janji Prokic nebo svítidla vznikající pod značkou Bomma). Důležitý pro mě je také aspekt udržitelnosti v módě, a i ten se nám podařilo do finálního výběru promítnout.“

Filip Suchomel:

„S výběrem jsem až na úplné jednotlivosti docela spokojen. Je důležité, že se v open callu podařilo shromáždit zajímavou nabídku, ze které mohla komise vybrat kvalitní soubor uměleckých předmětů, jež nepochybně obohatí sbírky galerie a vytvoří důležitou základnu pro zamýšlenou kolekci soudobého designu. Tím, že se do sbírek dostanou i autorsky unikátní díla

jednotlivých designerů, zároveň často oceněna v anketě CGD, je přínosem a věřím, že současné ikonické předměty budou vnímány podobně i za několik desetiletí.“

Lenka Lindaurová

„Jsem s výběrem spokojená, skutečně jsme se velmi shodli. Jen se domnívám, že některé aktuální kusy mohly počkat. A také, že se někteří autoři měli oslovovat přímo.“